

**ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ БРИТАНСЬКОЇ РАДИ
З МЕТОЮ КОНТРОЛЮ ТА САМОКОНТРОЛЮ
У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

У статті висвітлюється роль ІКТ у формуванні компетентної особистості вчителя й учня на сучасному етапі реформування та глобалізації освіти, розкриваються дидактичні можливості онлайн ресурсів Британської Ради – LearnEnglish, LearnEnglish Kids, LearnEnglish Teens і TeachingEnglish щодо формування навчально-стратегічної, іношомовної комунікативної компетенції учнів, інформатичної культури вчителя та учня, реалізації контрольної-оцінювальної функції електронних засобів навчання, професійного розвитку та самоосвіти вчителя, автономного навчання учня.

***Ключові слова:** Британська Рада, Інтернет ресурс, навчання англійської мови, іношомовна комунікативна компетенція, самоосвіта, автономне навчання, контроль, самоконтроль, рефлексія.*

Постановка проблеми в загальному її вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інформатизація суспільства ставить перед національною освітою завдання, з одного боку, підготовки вчителя до використання інформаційних технологій у навчальному процесі, а з іншого – забезпечення автономності навчання, зокрема у вивченні іноземних мов. Певним чином дані положення відображені в ряді державних документів: законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про мови», Державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття), Державній програмі «Вчитель», Державній цільовій програмі впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року,

Національній доктрині розвитку освіти в Україні, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Концепції педагогічної освіти, Концепції мовної освіти в Україні, а також в Європейському мовному портфелі та Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес загальноосвітньої та вищої школи, підготовка вчителя до використання ІКТ, контроль результатів навчальних досягнень розглядаються в працях вітчизняних (В. Андрущенко, В. Биков, О. Бігич, І. Булах, Н. Гальскова, Р. Гуревич, Р. Гурін, О. Зимовець, О. Зубов, О. Коваленко, В. Кремень, Г. Мартинюк, Л. Морська, С. Ніколаєва, Л. Петухова, О. Петрашук, Є. Полат, В. Редько, О. Савченко, Г. Селевко, П. Стефаненко, В. Слободчиков, О. Суховірський, І. Соколова та ін.) і зарубіжних (M. Allan, H. Brown, M. Canale, G. Dudeney, N. Hockley, A. Kayser, C. Meloni, H. Shetzer, M. Swain, M. Warschauer,) дослідників і практиків.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Хоча проблемам навчання з використанням ІКТ присвячено чимало праць, питання контролю і самоконтролю у навчанні англійської мови з використанням Інтернет ресурсів, зокрема Британської Ради, є ще не достатньо вивченими.

Формулювання цілей статті (постановка задачі). Проаналізувати Інтернет ресурси Британської Ради на предмет їх потенціалу формувати іншомовну комунікативну та навчально-стратегічну компетенції у користувачів, їх здатність автономно навчатися, а також здійснювати контроль (вчитель) і самоконтроль (учень) результатів навчальної діяльності, коректувати таку діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження. Компетентнісний підхід у системі підготовки майбутніх учителів вимагає зміщення акцентів із засвоєння визначених державними стандартами знань, умінь і навичок на формування здатності практично діяти, приймати ефективні рішення, застосовувати сучасні педагогічні техніки і технології та активної життєвої позиції в усіх сферах

суспільного життя, а також навичок безперервної самоосвіти та рефлексії [6, с.1]. Сучасний ринок праці потребує висококваліфікованих учителів гуманітарних спеціальностей, здатних до самостійного прийняття рішень в умовах інформаційного суспільства, гнучкого реагування на стрімкі зміни, які в ньому відбуваються. Одним із найважливіших напрямів реформування підготовки майбутніх учителів є застосування ІКТ [4, с.1]. Сучасний рівень розвитку комп'ютерної техніки і програмного забезпечення дає широкі можливості щодо модернізації та підвищення ефективності навчання. Використання кращих традиційних та інноваційних засобів і форм у навчальному процесі урізноманітнює його, підвищує якість засвоєння матеріалу, автоматизує процес навчання та контроль знань [9, с.1].

У Державному стандарті загальної середньої освіти зазначено, що впровадження комп'ютерно-орієнтованих технологій відкриває широкі перспективи при вивченні дисциплін гуманітарного циклу: рідної й іноземної мов, літератури, історії, суспільствознавства, художньої культури.

Дана проблема широко обговорюється в наукових колах. Зокрема, Р. Гурін, Л. Макаренко, О. Суховірський, І. Соколова та інші говорять про необхідність формування інформаційної культури вчителя та навичок щодо організації системної роботи з комп'ютерною технікою в конкретній предметній галузі, розробки нових інформаційних технологій навчання, їх психолого-педагогічних і психофізіологічних засад; підготовку педагогічних кадрів у нових умовах, удосконалення управління освітою, ресурсне забезпечення інформатизації освіти тощо.

Так, І. Соколова виокремлює в змісті інформаційної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови – (1) знання структури та змісту інформаційної компетенції вчителя ІМ, а саме: психолого-фізіологічного механізму сприйняття аудіовізуальної інформації людиною; інформаційних (комп'ютерних і комунікаційних) та інтерактивних технологій навчання; дидактичних умов використання інформаційних технологій у процесі навчання

ІМ; специфіки дистанційного навчання та технологій організації самостійної роботи; особливостей організації та підтримки інформаційного середовища в закладі освіти; (2) уміння діяти відповідно до типових правил користування ІТН, працювати в глобальній і локальній мережах Інтернет з комп'ютерними програмами; використовувати сучасні джерела та засоби обробки інформації; використовувати мультимедійні засоби в процесі навчання ІМ та для підвищення рівня професійної компетентності вчителя; сприймати, використовувати адекватні матеріали для самостійного удосконалення мовних і мовленнєвих умінь і навичок; визначити необхідні джерела інформації під час застосування довідкових джерел мовами, що вивчаються, оцінювати власний досвід використання ІТН; спостерігати за розвитком сучасних інформаційних технологій і брати в ньому участь як користувач; працювати в мережі Інтернет (формулювати пошуковий запит, знаходити необхідний документ, відсилати пошту, користуватися бібліотечними каталогами, періодикою, електронними посібниками та перекладачами, брати участь у міжнародних телекомунікаційних конкурсах і проектах, публікувати результати власних досліджень) [8, с.223-224].

Таким чином, щоб належно виконувати роль фасилітатора навчання вчитель повинен бути компетентним у використанні ІКТ, зокрема (за О. Суховірським) мати рівень навичок кваліфікованого користувача комп'ютерної техніки; знати особливості використання ІКТ у школі; вміти використовувати необхідну техніку на уроці, здійснювати пошук інформації, отримувати нові знання та здійснювати самоосвіту, створювати власні дидактичні матеріали, діагностувати рівень навчальних досягнень учнів, здійснювати організаційну діяльність та планування засобами ІКТ, використовувати дану технологію в науковій діяльності [10, с.10].

Л. Макаренко вважає, що комп'ютерна грамотність є складовою професійної підготовки майбутнього вчителя, однак спостерігається низький рівень підготовки студентів і вчителів до використання комп'ютера на уроці.

Ми погоджуємося з нею в тому, що причинами цього є відсутність стійкої мотивації до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності, а також належних умов, матеріально-технічного забезпечення цієї діяльності, необізнаність та недооцінка можливостей використання інформаційних технологій у професійній діяльності вчителя; недостатня увага вищих навчальних педагогічних закладів до забезпечення майбутніх учителів відповідною методичною базою; недосконалість чинних навчальних програм вищої школи, які не враховують специфіку роботи майбутніх учителів в умовах інформаційного суспільства [3, с.8].

На думку І. Зязюна, сучасний педагог повинен бути “помічником в роботі учня”, “організатором самостійного навчального пізнання учнів, не головною діючою особою в групі учнів, а режисером їхньої взаємодії з навчальним матеріалом, один з одним і з учителем [2, с.56]”. Цілком погоджуємося з автором і вважаємо дане положення основним і в навчанні з використанням комп'ютерних технологій, зокрема Інтернет ресурсів, переваги яких (за Г. Селевко) полягають у наступному: зацікавлюють учня, а тому легко залучають його до роботи, діалоговий характер навчання; оптимальне поєднання індивідуальної та групової роботи; необмежені можливості навчання, оскільки інтерактивні комп'ютерні програми активізують розумову, мовну, фізичну, перцептивну діяльність учня, що прискорює процес засвоєння матеріалу [7]. Крім того, учні удосконалюють свої комп'ютерні навички, набувають досвіду спілкування з однолітками (електронна пошта, чат, соціальні мережі), що сприяє також їхньому самоствердженню.

Використання Інтернет у навчанні англійської мови є ще більш доречним і необхідним, оскільки робить цей процес «живим» (ALIVE: Authenticity (автентичність – навчання мови є найбільш успішним, коли воно здійснюється в автентичних, змістовних контекстах. Інтернет є низько затратним методом змістовного вивчення мови; він уможливорює: (1) цілодобовий доступ учня/користувача до величезної кількості автентичного матеріалу з будь-якої

теми, (2) автентичність спілкування і наявних матеріалів), Literacy (грамотність – уміння читати, писати, спілкуватися, досліджувати і публікувати в Інтернеті є новими формами грамотності, необхідної в 21 столітті; поєднуючи англійську мову і цю технологію в класі, вчитель допомагає учням оволодіти навичками та вміннями для їх успішного навчання та майбутньої роботи), Interaction (інтерактивність – інтеракція є важливим засобом оволодіння мовою і формування «біглості» (fluency); Інтернет надає можливість учням спілкуватися з носіями мови і зі всіма, хто її вивчає), Vitality (життєздатність – Інтернет «пожвавлює» навчальний процес, мотивує учнів, оскільки вони спілкуються в середовищі, яке є гнучким, мультимодальним, постійно змінним і пов'язаним із їхніми життєвими потребами), Empowerment (розширення прав і можливостей – опанування Інтернет розширює особисті можливості вчителів і учнів, дозволяє їм автономно здобувати знання і удосконалювати необхідні навички та вміння упродовж життя, стати творцями мультимедійного майбутнього)) [15, с.7].

Виходячи з того, що навчальний процес складається з навчаючої діяльності вчителя та навчальної (учіння) діяльності учня, вчителю необхідно враховувати його організаційні особливості – підходи (вихідні концептуальні положення), цілі («з якою метою навчати?»), зміст («чого навчати?»), принципи («як організувати навчальний процес?»), методи («як навчати?»), засоби («за допомогою чого навчати?»), форми («які заняття проводити?») та умови («що забезпечує ефективність організації навчання?»). Причому, педагогу слід відштовхуватися від концептуальних положень, зазначених в Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти. Освітня галузь «Мови та літератури» (2011), Навчальній програмі з іноземних мов (2005), Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (2003), Європейському мовному портфелі (2009) та керуватися безпосередньо календарним, тематичним та поурочним планами. Прийнявши рішення проводити заняття з використанням ІКТ, вчителю спершу треба набути необхідних знань про ці

технології, методику їх використання, а головне – оволодіти необхідними навичками та вміннями інтегрувати ІКТ в урок.

Наявність великої кількості освітніх ресурсів в Інтернет, які, часто-густо, містять інформацію у не впорядкованому вигляді, ускладнює пошук необхідної інформації, займаючи багато часу, знижує ефективність її використання. Тому для її раціонального та ефективного використання вчителям необхідно здійснити класифікацію та забезпечити засвоєння різних видів інформації, що подана в Інтернеті. Для цього необхідно вивчати, аналізувати інформацію, знати її особливості та характеристики, вміти обробляти та впорядковувати її за певними критеріями, відбирати з навчальною метою. Лише на цій основі можна створити педагогічну систему управління інформацією та здійснювати її пошук, організацію навчального процесу [5, с.151].

Набуттю досвіду ефективного застосування ІКТ у навчанні англійської мови сприятимуть, на нашу думку, Інтернет ресурси LearnEnglish, LearnEnglish Kids, LearnEnglish Teens і TeachingEnglish, розроблені Британською Радою як для навчання англійської мови учнів, так і для професійного розвитку вчителя. Розглянемо зазначені ресурси детальніше.

Ресурс LearnEnglish Kids [12] розрахований на дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. На його сторінках міститься ряд розділів. Так, в «*Іграх*» (*Games*) знаходимо *ігри для розваг (Games for fun)*, які викликають у дітей зацікавлення, стимулюють увагу, розвивають пам'ять, уяву, психомоторні функції. В *мовних іграх (Language games)* учні вправляються у правописі та складанні слів, використанні лексики в контексті, розвивають мовну здогадку. У «*Пограйся з друзями*» (*Play with friends*) діти вчаться співпрацювати з однолітками; у них формується змагальність. У «*Жартах*» (*Jokes*) учні вперше знайомляться з соціокультурними особливостями англійської мови. У розділі «*Слухай і дивись*» (*Listen and Watch*) знаходимо «*Пісні*» (*Songs*), «*Оповідання*» (*Short stories*), «*Уривки дитячих розмов*» (*Kids Talk; Kids News*) і «*Скоромовки*» (*Tongue twisters*), які вчитель може використати для розвитку у підопічних

навичок сприйняття на слух, читання, усного/писемного мовлення і вимови. У «*Читай і пиши*» (*Read and Write*) діти вчатья висловлюватися письмово у спілкуванні з віртуальним героєм («*Твоя черга*» (*Your turn*)), розвивають навички аудіювання, знайомляться з новою лексикою. Скарбницею економії вчительського часу можна назвати вміст рубрики «*Робочі аркуші*» (*Worksheets*), де подані заготовки вправ, кросворди, тексти пісень та оповідань на слухання тощо. Усі завдання «*Зроби*» (*Make*) покликані розвивати творчу уяву та мислення дитини, розвивати її психомоторику, активізувати нову лексику. Переконані, що учням буде цікаво послухати поради однолітків щодо вивчення мови, які вміщені в «*Досліди*» (*Explore*).

Ресурс LearnEnglish [11] розрахований на широку аудиторію і містить завдання на формування іншомовної комунікативної компетенції учнів. Так, усі розділи «*Слухай і дивись*» (*Listen and Watch*) покликані розвивати навички і вміння аудіювання, лексики, граматики та читання, а окремі епізоди з *Elementary Podcasts* – письма. Акцент на соціокультурну та соціолінгвістичну компетенції зроблено в розділі «*Як відео*» (*How to Videos*), на країнознавчу – в «*Культура Великої Британії*» (*UK Culture*), на усне та писемне мовлення – в «*Поговоримо про*» (*Talk about*). Слід зазначити, що тематика зазначених матеріалів різноманітна: повсякденні життєві ситуації («*Велике місто, малий світ*» (*Big City Small World*)), молодіжна культура («*Розмова на вулиці*» (*Word on the Street*)), свята, їжа (*Overcooked*), жарти та ігри (*Fun and Games*). Ознайомитись із творами представників сучасної британської літератури можна в рубриці «*Оповідання та вірші*» (*Stories and Poems*), а почитати цікаві статті – в «*Журналі*» (*Magazine*). Рубрика «*ГраMATика і лексика*» (*Grammar and Vocabulary*) містить довідник з граматики англійської мови, ілюстрований прикладами вживання того чи іншого явища, також вправи та ігри, які мають на меті розширити словниковий запас учнів, формувати їх лексичну компетенцію та вміння самостійно діагностувати її результати. Таку ж ціль переслідують завдання рубрики «*Розваги й ігри*» (*Fun and Games*). Важливим компонентом

даного ресурсу є рубрика «*Бізнес і робота*» (*Business and Work*), яка розрахована на вдосконалення англійської мови для професійного спрямування (т.зв. ESP). Вона успішно, на нашу думку, може використовуватися на уроках англійської мови в профільній школі. Рубрика «*Міжнародна тестова система з англійської мови*» (*IELTS*) подає практичні поради кандидатам щодо підготовки до складання екзамену IELTS. У ній міститься велика кількість завдань з усіх видів мовленнєвої діяльності з поданими до них ключами відповідей, що, з одного боку, сприятиме удосконаленню іншомовних навичок і вмінь учнів, які так необхідні і для успіху під час ЗНО з англійської мови, а з іншого, ми переконані, – уможливить автономність навчання. Слід зазначити, що вже опубліковано методичні супроводи до ресурсів LearnEnglish Kids (*Nayavko N. LearnEnglish Kids. Online Resources for young learners. Teacher's Guide / N. Nayavko, T. Lialyuk, I. Yarosevych. – К.: British Council Ukraine, 2012. – 33 p.*) і Word on the Street (*Калініна Л.В. Навчальний посібник з англійської мови та культури «Word on the Street»: у 2-х ч. / Л.В. Калініна, І.В. Самойлюкевич. – К.: О.Т. Ростунов, 2012. – Ч. 1. – 66 с., Ч. 2. – 58 с.*), які будуть корисними як для вчителів, так і для батьків.

Ресурс LearnEnglish Teens [13] створений для підлітків, які прагнуть підвищити свій рівень англійської, та, водночас, ближче познайомитися з життям однолітків у Великій Британії, її культурою, традиціями та звичаями. Розглянемо контент цього ресурсу та як його можна використати у навчанні англійської мови учнів. Отже, в розділі «*Практика мовних умінь і навичок*» (*English Skills Practice*) користувачі мають змогу покращити навички читання для повного розуміння змісту текстів (рубрика «*Життя в Об'єднаному Королівстві*» (*Life in the UK*)), які охоплюють найрізноманітніші теми – святкування особливих днів, (наприклад, Дня св. Валентина, китайського Нового року), нові тренди в мистецтві (наприклад, графіті, вуличне мистецтво) та культурі харчування (наприклад, британські сніданки), волонтерство та доброчинність, цікавий туризм, історія тощо. На формування читацьких вмінь

спрямована і рубрика «*Оповідання та вірші*» (*Short stories and Poems*), де учні знайомляться з творами сучасних британських поетів і письменників (наприклад, Джіліан Кларк, Леві Тафарі, Рона Батліна та ін). Виконуючи завдання рубрики «*Відео про Велику Британію*» (*Video UK*), учні вправлятимуться в аудіюванні. Формуванню навчально-стратегічної компетенції, зокрема в читанні, сприяє рубрика «*Читай на своєму рівні*» (*Read at your level*), де учні самостійно можуть добирати оповідання і статті відповідно до свого рівня. В цілому, завдання зазначених рубрик покликані покращити навички та вміння учнів у рецептивних і продуктивних видах мовленнєвої діяльності (комунікативної компетенції), а також соціокультурної компетенції. В розділі «*Граматика і лексика*» (*Grammar and Vocabulary*) учні мають змогу розширити свій лексичний запас та покращити знання граматики. Зокрема, в рубриці «*Граматичні сніданки*» (*Grammar snacks*) їм пропонується переглянути короткі відео ролики (наприклад, з повсякденного життя героїв Олівера, Алфі, Дейзі та ін.), в яких показано, як те чи інше граматичне явище вживається в реальній життєвій ситуації. Слід зазначити, що пояснення правил тут дається у формі розмови, а закріплення матеріалу відбувається через інтерактивні вправи з можливістю самоперевірки. Вивченню фразових дієслів присвячена рубрика «*Швидкі фразові дієслова*» (*Fast phrasals*). Тут учням пропонують переглянути комікси на близькі їм теми (сім'я, друзі, дозвілля, вечірки) у формі розмов, в ході яких герої використовують фразові дієслова (далі ФД), та виконати вправи, як-от: на розуміння змісту розмови (множинний вибір), на використання ФД у контексті (заповнення пропусків, встановлення відповідності), що є, на нашу думку, найкращим способом їх засвоєння. В рубриці «*Лексичні вправи*» (*Vocabulary exercises*) учні знайомляться з лексичними одиницями з усіх можливих тем навчальної програми, закріплюючи їх в ігровій формі – шляхом виконання завдань на встановлення відповідностей (наприклад, картинка-слово; слово-картинка), правопис слова; пошук слова в ребусі та ін. Вважаємо, що всі завдання в розглянутих рубриках

є комунікативно спрямованими, сприяють формуванню в учнів не тільки лінгвістичної (граматичної, лексичної, орфографічної, фонетичної тощо), а й прагматичної (функціональної) та рефлексивної компетенцій. Усі рубрики розділу «*Перерва у навчанні*» (*Study break*) розраховані на використання ресурсу у вільний від уроків час, коли невимушена атмосфера дозволяє отримати від англійської мови задоволення, як, наприклад, рубрика «*Ігри*» (*Games*). Переглядаючи відео кліпи в «*Зоні відео*» (*Video zone*) та виконуючи завдання до них, учні покращуватимуть уміння сприймати на слух, лексичні та граматичні навички, дізнаватимуться про останні новини в різноманітних сферах життя. Розвивати уяву, здогадку та навички письма покликані завдання рубрик «*Підписи світлин*» (*Photo captions*) та «*Що це?*» (*What is it?*). Припускаємо, що розділ «*Журнал*» (*Magazine*) викличе неабиякий інтерес в користувачів, оскільки вміщений тут матеріал підготовлений дописувачами з Великої Британії та з-за її меж на теми, що цікавлять сучасну молодь, а саме: улюблені книги (рубрика «*Книги*» (*Books*)), фільми, флешмоби («*Розваги*» (*Entertainment*)), світ моди («*Мода*» (*Fashion*)), досвід життя за кордоном («*Життя у світі*» (*Life around the world*)), пісні, музика, фестивалі в світі («*Музика*» (*Music*)), наукові відкриття, зокрема в галузі інформаційних технологій («*Наука і технології*» (*Science and technology*)), екстремальні види спорту, зірки спорту («*Спорт*» (*Sport*)) та ін. Всі статті даного розділу сприятимуть формуванню навичок і вмінь читання, а завдання після них – усного та писемного мовлення. У розділі «*Екзамен*» (*Exams*) подано поради щодо того, як найкраще виконувати екзаменаційні завдання з англійської мови та самостійно контролювати правильність їх виконання. Так, в «*Екзамені з аудіювання*» (*Exam listening*) учням радять заспокоїтися, прочитати і зрозуміти завдання ще до початку слухання, пригадати, що вже відомо з даної теми (background knowledge), передбачити можливу лексику, граматичні структури, скорочення тощо. Під час слухання тексту слід зосередитися на інформації, про яку запитують у завданнях (імена, дати, географічні назви тощо), зрозуміти

зміст невідомих слів з контексту. У рубриці «Екзамен з читання» (*Exam Reading*) учень також отримає необхідні знання про жанри текстів, стратегії читання (*skimming, scanning, reading for detail/specific information*), алгоритм виконання завдань і пошуку відповідей в тексті (*text processing*) та аспекти, яким слід приділити увагу, як-от: інструкція до завдання, заголовки тексту, ілюстрації до нього, складні запитання, час виконання всіх завдань на читання, кількість текстів, кількість балів за завдання, формат відповідей та де їх записати тощо. Найбільшу складність для учнів становлять екзамени з усного мовлення, тому рубрика «Екзамен з усного мовлення» (*Exam Speaking*) знайомить їх з комунікативними стратегіями – вербальними (*avoidance, opinions, agreeing and disagreeing, showing interest, suggestions, taking turns*) і невербальними (*non-verbal language*), опанування якими необхідне для успіху. Корисними для учнів будуть також поради щодо покращення «біглості» (*fluency*) та правильності говоріння (*accuracy*). Рубрика «Екзамен з граматики та лексики» (*Exam grammar and vocabulary*) дає учням поради щодо успішного виконання граматичних і лексичних тестів, пропонує ряд вправ на удосконалення практичних навичок і вмінь.

Надійним помічником вчителя в організації навчання англійської мови, інструментом його професійного розвитку є Ресурс TeachingEnglish [14]. На сайті розміщено безкоштовні для завантаження і використання в початкових, середніх і старших класах навчальні ресурси (розділ *Teaching resources*): плани уроків і фрагментів уроків, роздатковий матеріал до кожного з них. У розділі *Teacher development* знаходимо публікації, інструкції, поради та ідеї щодо підвищення фахової майстерності вчителя, а також інформацію про найближчі семінари, вебінари та конференції. Британська Рада також проводить різноманітні онлайн тренінги учителів англійської мови. Інформацію про довготривалі модеровані (*Moderated courses*) та немодеровані (*Self access courses*) курси та короткотривалі семінари (*Workshops*) знаходимо в розділі *Teacher training*. На сторінках даного ресурсу учитель може прочитати статті

про нові підходи та методи в навчанні англійської вимови, лексики, говоріння, читання, аудіювання, письма, літератури та культури (розділ *Articles*). Не менш важливим у професійному становленні вчителя, на нашу думку, є приналежність до глобальної професійної спільноти, можливість спілкуватися з колегами про насущні проблеми, обговорювати, обмінюватися думками про різноманітні аспекти викладання та навчання англійської мови, що є цілком можливим на форумах і в блогах розділу *Community*.

Ефективність використання розглянутих нами ресурсів Британської Ради залежатиме як від цілеспрямованої діяльності вчителя – діагностичної (діагностика сформованості іншомовних комунікативних умінь і навичок та інформаційно-комунікаційної компетенції учнів), аналітичної (аналіз дидактичних можливостей ресурсів з метою інтенсифікації процесу формування іншомовних комунікативних умінь і навичок), проектно-конструкторської (визначення місця та ролі використання Інтернет ресурсів на уроці, підбір традиційних методів, форм і засобів навчання для використання з електронними ресурсами, планування діяльності учнів на уроці з використанням ІКТ), мотиваційної (організація навчально-пізнавальної діяльності, спрямованої на задоволення особистісних потреб учнів і формування їх багатомовної особистості), контрольної-коректуючої (контроль рівня сформованості іншомовних комунікативних умінь і навичок учнів, самооцінка власної організаторської та комунікативної діяльності, інформаційно-комунікаційної компетенції, оцінка ефективності використаних традиційних методів, форм і засобів навчання та Інтернет ресурсів, корекція організації навчально-пізнавального процесу, змісту та методики викладання навчального матеріалу у поєднанні з матеріалами ресурсів, корекція змісту та характеру діяльності учнів на уроці тощо), так і від умотивованої (емоційно-позитивної), усвідомленої (спрямованої на результат), осмисленої (сприйнятої), самоконтролюючої (оцінка отриманих навчальних результатів, виявлення прогалин в знаннях, браку певних іншомовних комунікативних навичок/умінь,

інформатичних умінь, вмінь самоорганізації, спілкування з однолітками, іншими користувачами Інтернет) та самокоректуючої (накреслення шляхів подолання виявлених труднощів) діяльності, спрямованої на творчий саморозвиток особистості [5, с.107-113].

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок. Переваги використання розглянутих нами електронних ресурсів у навчанні англійської мови очевидні: безкоштовний доступ до переважної їх кількості, спрямованість на різновікову аудиторію, урахування рівня володіння мовою, комунікативно-діяльнісний, особистісно-орієнтований, рефлексивний підходи до навчання іноземної мови, формування іншомовної комунікативної та навчально-стратегічної компетенцій учнів, простота у користуванні (навігація, карта сайту), методична розробленість завдань, можливість роботи з матеріалами off-line, висока технологічність, вихід на інші ресурси та соціальні мережі, автентичність матеріалів, можливість контролю, самоконтролю та самоосвіти тощо. **Перспективу подальшого дослідження** вбачаємо в розробці методики формування та контролю рівня сформованості ключових компетенцій як складових іншомовної комунікативної компетентності з використанням англомовних ресурсів Інтернет.

1. Гурін Р. С Підготовка майбутнього вчителя гуманітарного профілю до застосування нових інформаційних технологій у навчальному процесі загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Р. С. Гурін. – О. – 2004. – 21 с.
2. Зязюн І. А. Інтелектуально творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : монографія / за ред. І. А. Зязюна. – К.: Віпол, 2000. – 636 с.
3. Макаренко Л. Л. Комп'ютерна грамотність як складова професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи : автореф. дис. на здобуття

- наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Л. Л. Макаренко. – К. – 2007. – 22 с.
4. Мартинюк Г. Ф. Підготовка майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей до застосування комп'ютерно-орієнтованих завдань у професійній діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Г. Ф. Мартинюк. – Я. – 2011. – 20 с.
 5. Морська Л. І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: Навчальний посібник / Л. І. Морська. – Тернопіль: Астон, 2008. – 256 с.
 6. Петухова Л. Є. Теоретико-методичні засади формування інформативних компетентностей майбутніх учителів початкових класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Л. Є. Петухова. – О. – 2009. – 41 с.
 7. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий : в 2 т. / Г. К. Селевко. – М.: НИИ школьных технологий, 2006. – Т. 1. – 816 с.
 8. Соколова І. В. Інформаційна компетентність вчителя іноземної мови: структура, зміст, критерії, умови формування / І. В. Соколова // Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук, праць. – К. : Вид-во П/П "ЕКМО", 2004. – Вип. 2. – С. 209–225.
 9. Стефаненко П. В. Теоретичні і методичні засади дистанційного навчання у вищій школі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / П. В. Стефаненко. – К. – 2002. – 37 с.
 10. Суховірський О. В. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / О. В. Суховірський. – К. – 2005. – 20 с.
 11. Learn English [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://learnenglish.britishcouncil.org>

12. Learn English Kids [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу:
<http://learnenglishkids.britishcouncil.org>
13. Learn English Teens. [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу:
<http://learnenglishteens.britishcouncil.org>
14. Teaching English [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу:
<http://www.teachingenglish.org.uk>
15. Warschauer M. Internet for English Teaching / M. Warschauer, H. Shetzer, C. Meloni. – Alexandria, Virginia, USA. – U.S. Department of State, TESOL, Inc., 2002. – 178 p.

The article highlights the role of ICT in the formation of a competent individual teacher and pupil at the current stage of reform and globalization of education. It reveals didactic opportunities of the online resources of the British Council – LearnEnglish, LearnEnglish Kids, LearnEnglish Teens and TeachingEnglish to form strategic and foreign language communicative competences of learners, to build up teachers' and pupils' computer user confidence, to implement the functions of control and assessment of electronic learning tools, to boost teachers' professional development and self-education and learners' autonomous learning, etc.

Key words: *British Council, Internet resource, English language teaching, communicative competence, self-study, autonomous learning, control, self-control, reflection practice.*